

FOGARAS ÉS VIDEKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Jótekonyság.

Az emberi nem egyik legnemesebb tulajdonsága a jótekonyság. A szükölködő emberiségen segíteni, felebarátunk inségét enyhíteni, a közjóra áldozni, van-e ennél szebb, nemesebb cselekedet?

Ilyen jótekonny, nemes cselekedetre készül városunkban egy magát megnevezni nem akaró ur, aki e hó 13-án egy ajánlatot adott be lapunk szerkesztőségébe.

Ezen ajánlatban elsősorban arra kéri lapunk szerkesztőségét, hogy nyilvánosan és egész hivatalos formában intézzük községünk előljáróságához a következő kérdést: Hajlandó-e a község, az említett jótekonny urnak, a nagypiacon, legalkalmasabb helyen egy közkut építése céljából 6-8-□ méternyi tért átengedni?

Ha igen, úgy ő, az átengedett helyre közkut épített, melyet vasráccsal körülvétet és miután az összes egyházak papjaival felavattatja, átadja hiva-

talosan a község tulajdonává a további jó karban tartás felelőssége mellett. E kutat mindenki egyforma joggal használhatná.

Mivel az illető jótekonny ur levele végén arra kér bennünket, hogy a községi előljáróság válaszát lapunk következő számában nyilvánosan hozzuk tudtára, ezennel tisztelettel felkérjük községünk előljáróságát, hogy a jövő héten sziveskedjék válaszát, — amely természetesen csak igenlő lehet — lapunk kiadóhivatalába küldeni.

Reméljük, — mindnyájunk érdekében, — hogy előljáróságunk a kor színvonalára emelkedve, a legnagyobb örömmel és hálával ragadja meg az alkalmat, hogy községünket egy jó közkuthoz juttassa, hiszen ez ugy is rendkívül hiányzott nálunk

Addig is, míg jövő számunkban a határozott választ megadhatjuk, leghálásabb köszönetünket fejezzük ki a nemes-szívü ismeretlennek. —ö.

Augusztus 18. és 20.

Nagyjelentőségű ünnep, kedves és szeretetteljes nap ez reánk, magyarországi állampolgárokra nézve: a mi jó királyunk 74-ik születés napja és első királyunk névnapja. E napokon millió és millió szívből száll az ur trónja felé a sohaj: Isten tartsd meg jó királyunk életét sokáig, sokáig, az emberi kor legvégső határát érje el ő, aki a magyar-nak jóltevő atyja volt és lesz!

És az Úr, az ő felhőtrónusán örvendezve hallja az imát, amely a menydörgés hatalmas szózatához lesz hasonlatos, mire a magasba ér. Áldólag terjeszti karját a koronás főre és biztató szózatot küld a királyi életért könyörgő népnek. Ez pedig örömpesve távozik a templomból, megnyugodva a hitben, hogy az Urnak kedves népe a magyar és így bizonyára nem szólítja még el szeretett uralkodóját.

Augusztus 20-án seregestől tódul a nép Bpestre, István király szent jobbát

T A R C A.

Valamikor.

Valamikor régen boldog álmodt szöve,
Sok reménnyel néztem szembe a jövőbe.
Mindent, ami ragyog szinaranyinak láttam,
Álmodom teljesültét epedezve vártam.

Nem törődtem azzal mi a gond, a bánat
S hogy az élet egykor olyan nagyon fájhat.
Nem gondoltam soha, hogy egy hosszú éltén,
Csak sóhajban, könnyben lenne egykor részem.

Elszálltak a napok, évek tüntek tova,
Boldog még sem voltam életemben soha.
Fényes nagy remények édes, fájó képe,
Oda van bevésve, lelkelem legmélyére.

Elszorul a szívem, keserűen érzem,
Sirba viszi immár sok fájó emlékem.
Hit s reményem sincsen, nem is lesz egy könnyen,
Eltemettem őket hulló, fájó könnyben.

De a temetőben szomorú fűz árnya,
Ha ráborul egykor koporsóm halmára:

Hiszem és reményem, édes lesz az álmodom
S ébredésem boldog ott a másvilágon.

Máthéné Szántó Viktória.

A kék folt.

Egy kis fiu elbeszélése nyomán
irta: Herczeg Ferenc.

Juliska hugom meglehetősen bátor leány, azért szeretem is, de néha igen jellemtelen és kedden is árulkodott reám, hogy francia forradalmat játszottam és lenyakasztam a menyasszony babáját. Pedig olyan csepp gillottinnal nem is lehet más nagyobb állatot nyakazni. Nem ohajtottam aznap édesapával találkozni és azért azt mondtam, hogy korrepetálnom kell és egy órákor már elmentem az iskolába (Otthon a nők nem tudják mi a korrepetálás és ha elakarok menni, mindig azt mondom nekik.

Az osztályban csak Visky Pista volt ugyanaz a jó barátom, akinek tavaly a football próbán nyilvánosan kirugtam a fogát. Visky mindig későn szokott érkezni az iskolába és ezuttal is csak tévedésből volt itt,

mert az órájuk rosszul járt otthon és kettőt mutatott egy helyett.

Már nem is tudom, hogy melyikünk kezdte, de mivel körülbelül egyformán erősek vagyunk, bár Pista két esztendővel idősebb, sokáig eredmény nélkül birkóztunk. Végül Visky titkos csellel élt és szántszándékkal úgy oda vetett a pad szélének, hogy most is fáj még a hátam, ha valaki megüt és olyan kék, hogy nem is merek tanuk előtt vetkőzni. Ekkor én méltatlankodásból föl-kaptam egy tárgyat és oda vágtam a Visky fejéhez. Szerencsétlenségünkre ő lebukott úgy, hogy nem találtam a fejét és a tárgy Magyarország nagy fali térképének repült. A tárgy egy dupla üveg kék téntra volt, amelyet édesapja megbízásából vett Visky, mivel az ügyvédek otthon kék téntrával szoktak írni. Nograd- és Gömörmege határába esett, de Hontnak és Borsodnak is jutott belőle elég. Az egész kék tenger aztán végig hőmpölygött a nagy alföldön, számos téntrafolyó pedig lefutott Szerbiába sőt Boszniába is. Mi ezen annyira megijedtünk, hogy sietve összecsomagoltuk a könyveinket és kiszalad-

Sirolin

a legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:
tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál u. m.
idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.
Emell az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 K.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg a következő cégnomással legyen ellátva: **F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO** vegyészeti gyár BASEL (Svájc.)

látni! A diszes körmenetben ezer és ezer ember vesz részt, fent az égből pedig, az Úr fényes trónusa mellett, angyalseregtől körülvéve ül Ő, István, a szent, az első király, ki annyi jót tett az ő népével. Az ur áldólag nyújtja felé kezét és lemutat ami jó öreg királyunkra, mintegy összehasonlítva a kettőt.

És a hasonlat talál. Az, akinek névnapját augusztus 20-án ünnepeljük, jó király volt, szerette népét, egyetlen fiát elvesztve, szíve még inkább népe felé hajlott. Vallást adott népének, kiverte a pogányság járma alól, szellemi haladását, lelkiüdvösségét biztosítva. Ez, aki augusztus 18-án született, jó király, szereti népét, egyetlen fiát elvesztve szíve még inkább népe felé hajlott. Alkotmányt adott népének, szabadságát biztosítva.

Annak is volt egy jóságos angyala, aki nemtökként járt mellette, áldozva a vallás szent ügyéért, drága templomi szereket ajándékozva misemondó ruhákat vart saját királynői kezeivel, melyeket maiglan ereklyeként őriznek. Királyunk jóságos angyalára, a magyarországi szent Erzsébetre ki nem emlékezik. Bizonyosan ott térdel most Ő az Úr előtt, tolmácsolva szeretett népe imáját és ahhoz még a magáét csatolva annak a férfinak életéért, ki neki nem király, hanem férje volt. Ki annyit szenvedett, amennyit ezer közrendű ember közül egy. Valóban elmondhatjuk, hogy jó királyunknak nemcsak örömei, de szenvedései is királyiak voltak. Fölötte

áltak ezek népének minden egyes emberén, mert hiszen ki van közülünk, a kit olyan és annyi csapás ért mint őt?

De ő békén, zugolódás nélkül tűrte, amit Isten ráért. Annál inkább neki adta magát a munkának s kora reggeltől késő estig munkájába mélyedve, igyekezett feledni. Országainak súlyos gondjai alatt megrokkantak vállai, haja megfehéredett s akit a magyar ama feledhetetlen évben, tündérszép felesége mellett imádó hódolattal vett körül, aki délcegen ült hófehér paripáján és daliás termete nem roskadt le a súlyos koronázási pompa alatt, hanem büszkén felegyenesedve tette a királydombon a négy vágást a világ négy tája felé, ez a daliás alak ma megrokkant öregember. Az idő a királyokat sem kiméli, de ma is olyan imádatteljes hódolattal tekint népe ő felé, ma is oly szeretetteljesen néz Ő, jóságos kék szemével ránk.

Áld meg Uram Isten a mi jó öreg királyunkat igen hosszú élettel, szenteld meg őt Szent Istvánunk szellemével és add, hogy a magyar mindig azt mondhassa: „A legelső magyar ember a király”. —ő.

Csigamódra.

(Folytatás és vége.)

Ilyen mezdő vitában tehát hónapok mulnak el a nélkül, hogy az ügy előrehaladna, anélkül hogy a pénzügyigazgatóság kérdése megoldást nyerne és kilátás volna rá, hogy bár évek múltán is Fogarasra pénzügyigazgatóság kerülne.

Törvényszékről meg ne is beszéljünk, hiszen a járásbírósi épületet is a helyett, hogy újból építették volna, csak toldozták-foldozták.

Aztán nézzünk egy kicsit az Olt felé. Vajon mikor kerül a sor a vashid építésére? Biztunk benne, hogy még ez évben a vashid építése nemcsak megkezdődik, de novemberben, vagy decemberben a forgalom az új vashidon meg is nyílik. Erre annál nagyobb okunk volt, mert az ez ügyben nálunk járt miniszteri tanácsos ur is kilátásba helyezte, hogy a lehető legrövidebb idő alatt az építés kezdetét veszi és mivel a vasszerkezet már készen is van, a hid felállítása még ez év folyamán sikerülni is fog. De elég baj, hogy illetéktelen részről beleelegyedtek az ügybe és azt kívánták elérni, hogy a vám megszűnjék a hidon s a hidat a kereskedelmiügyi miniszterium vegye át. Eredménye pedig a közbelépésnek az, hogy sem a hid nem épült fel ez évben, talán pár évig nem is fog felépülni, sem a vámentesség nem lesz elérve, mert hisz ez az út nem állami út. A galaciak és a szomszéd nagyküllő megyei községek szívesen fizették volna a csekély vámot továbbra is, csak a közlekedés állandó volta biztosítva lenne és az új vashid mielőbb megnyílt volna. Ez a hid kérdése is olyan, mely fölött még sok beszéd fog elhangzani, sok tinta fog teljesen hiába elpazaroltatni, de a hid azért még sem lesz meg, hanem marad sokáig a komp.

Luca székének szép meséje be sokszor ismétlődik kies Fogarason!

Dohánygyárról, cukorkagyárról ábrándozunk, holott sokkal kisebbrendű dolgokat nem vagyunk képesek a maga idejében végrehajtani s létesíteni.

Sepsiszentgyörgy akkora város mint Fogaras, mégis nemcsak dohánygyára, hanem szövőgyára is van már évek óta.

Elhíhető, hogy Sárkány len kikészítő gyárat fog kapni rövid idő alatt, de hogy

tunk az utcára, hogy eloszlássunk minden félreértést. Viskynek csuklása lett a nagy rémülettől és azt mondta, hogy bár inkább a fejét találtam volna, mert azt meglehet mosni citrommal, de Magyarországot már többet nem. Aztán becsületszóval megfogadtuk, hogy mindent le fogunk tagadni még a kispadon is.

Az igazgató ur ablaka alatt van egy kis lóca, amelyen soha senki sem szokott ülni, mivel az ismétlők azt állítják, hogy azt csalogatónak csinálták oda, hogy a gimnázisták ráüljenek és az igazgató ur kihallgathassa beszélgetésüket. Mi tehát most szándékosan oda ültünk és mivel az ablak nyitva volt, hangosan beszélgetni kezdtünk.

Én: Mond meg kedves barátom, melyik tantárgyat szereted te a legjobban?

V i s k y: A magyar történelmet.

Én: Magam is úgy vagyok vele. Előtt ki nem állhattam, de most szívesen venném, bár éjjel-nappal mindig magyar történelem volna.

V i s k y: És miért szereted annyira a történelmet.

Én: Mivel az igazgató ur tanítja és ő úgy tud beszélni, mintha csupa gyönyörű mesét mondana. Az ember szinte látja a vi-

tézeteket és paripákat, amint száguldanak és ellenséggel csatáznak.

V i s k y: Melyik királyt szereted te legjobban?

Én: Nagyon szeretem Szent Lászlót, mivel mindig szekercével harcolt, de Szent Istvánt is szeretem, mivel az igazgató ur azt mondta, hogy bölcs törvényeket hozott. Az arany bulláról is akartunk beszélni, de ez nem sikerült, azért megrugtam Pistát a lóca alatt és inkább Kinizsire meg Toldira tereltük a szót, mivel azoknál nem kell évszám. Akkor már régen ott szuszogott az igazgató ur a fejünk felett. Aztán egyszerre megzörgette az ablakot, mintha most jönne csak és mi tüstént felugrottunk a lócáról és igen megijedtünk és igen lesütöttük a szemünket és lekaptuk a sapkánkat. Az igazgató ur arca haragos volt, mint rendesen, de azért nem haragudott igazán, hanem azt mondta, jó lesz már órára menni, mert kettő elmúlt.

Mikor az osztályba beléptünk, Huszárka tanár ur már javában vallotta a fiukat, hogy ki mocskolta be Magyarországot. A fiuk azonban konokul tagadtak és ezért négy óra után ott kellett maradni az egész osztálynak. Ekkor bejött az igazgató ur is, meg több

tanár, aki nem minket tanít és mind olyan szomorúan álltak a mappa körül, mintha temetésen volnának.

Az igazgató ur aztán egy igen lelkes beszédet intézett az osztályhoz. A körülmények világossá teszik, — mondta — hogy itt egy előre megfontolt és hideg számítással végrehajtott merénylettel állunk szemben. A merénylet nem is annyira Magyarország térképének szól, mint inkább az osztály becsületének, amelyre sötét árnyékot vet. A társadalom becsülését csak úgy nyerhetjük vissza, ha haladéktalanul megnevezzük a tettét. Ha ezt megteni elmulasztanók, akkor az igazgató ur kénytelen volna a legsúlyosabb, megtorló eszközökhöz nyulni, amellyel hosszú tanári pályáján eddigelé még sohasem élt: ugyanis fölterjesztést tenni a miniszternek. A következményekért nem mer felelősséget vállalni, de bizonyos, hogy az egész osztály konok hazugsága folytán az erkölcsi züllés oly lejtőjére sodortatnék, ahonnan nincs többé visszatérés és amely egy elhibázott élet alkonyán a fegyházban, vagy talán még rosszabb helyen érne véget.

(Folytatása következik.)

Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer,

kapható THIEBFELD LIPÓTNÁL Fogarast és Köhalomban.

Fogaras dohánygyárral, vagy más gyárral dicsekedhessék, az nagyon kétséges.

Hisz minden kis vívmány oly nehezen eszközölhető ki, minden lépés előre oly nagy küzdelmekkel jár. Mást helyt csak természetesen tartják, hogy egy hatezer lakosu városnak jól szervezett, rendezett tűzoltósága legyen. A szomszédos Sárkány községben, Ótótán, Kerc, Zernest községben jól esik látni, hogy a szervezett tűzoltóság milyen gyorsan és mily gyakorlattal siet a tüzek oltására, nálunk száználmas nézni azt a kapkodást, lármázást és rendszertelenséget a mi uralkodik egy-egy tüzesetnél. A szomszédos Szeben- vagy Brassómezőkben a legkisebb községben nem volnának lehetségesek oly állapotok a tűzrendészet terén, mint a melyeknek Fogarason vannak.

Minden kis városban, csak természetesen tartják, hogy nyáron át az utcákat öntözni kell, nálunk erre nem gondol a hatóság. Talán kevés a pénz, talán nincs elég víz a patakban? Dehogy nincs, itt folynak a tiszta vizű havasi csermelyek, melyek nyáron át csak úgy csalogatják az izzadó emberiséget a fürdőre.

Beszélünk uszodáról, beszélhetünk fürdőről? Brassó vármegyében majdnem minden faluban van községi uszoda. Nálunk utálat a patak vizében megfürdeni, mert a papirmalomba vivő utca lakosai minden rondaságot, piszkot és utálatot gerjesztő tárgyat nemcsak, de üvegdarabokat, eltört porcellán és cserépedényeket dobnak be a szép tiszta, havasi patakok vizébe. Így rontják meg Fogarason azt is, amit a természet kegyelme ad a város lakosságának. Aki nem utálja a fertőzött és minden piszokkal elrontott vízben fürdeni, az ki van téve annak, hogy megsebezze magát a szegekkel, tükkel, üveg és porcellán darabokkal telített patak medrben.

A hatóság pedig összetett kézzel nézi ezt, ahelyett, hogy intézkednék, mikép a város összes lakosai a felgyülemlett szemetet bizonyos meghatározott helyekre hordassák ki és szeméthordó szekerek járnak be a várost, melyek gondoskodjanak a szemét elszállításáról. Ez nem csekély haszonnal járna a vállalkozóra nézve és akadna is vállalkozó, aki ezt meg is tenné, ha rendezve lenne a kérdés. De nálunk Fogarason már ez is nagy haladás volna. Itt a kedves havasi patak szolgál szemétkerakó helyül. Olvastuk nemrég a kolozsvári lapokban, hogy a város főkapitánya 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel és 60 napig terjedő elzárással bünteti azokat, kik a városon átfolyó Szamosba undorító, vagy a testi épséget veszélyeztető tárgyakat dobnak és erre jogositva is van, mert a kihágásokról szóló büntető törvény 105. §-a büntetni rendeli azt, aki az emberek használatára szolgáló vízbe a testi épséget veszélyeztető, vagy undorító tárgyat dob. Vajjon volt-e eset rá, hogy Fogaras hatósága egyetlen ily esetet bejelentett, vagy megbüntetett volna?

Igy lehetne végig haladnunk sok-sok mindenféle kérdésen és konstatálni, hogy mily lassan, nem is csiga, hanem rák módjára haladunk.

A vasuti menetrend megváltoztatása érdekében még népgyűlés is tanácskozott. Mi

az eredmény ugyanbizony? Mig más vasuti vonalokon eddig már motoros kocsik közlekednek és bonyolítják le a személyforgalmat, addig nálunk még a vasuti menetrendnek csekély változtatását kieszközölni is iszonyu küzdelembe kerül. Csoda-e ha azok, kik mindezt nem tartják természetesen és a korral haladni is ohajtának. csüggedve felsóhajtának: „lasciate ogni speranza“. A tapasztaltak után mondjatok le minden reményről; Fogaras nem lesz soha rendezett tanácsu város! Fogaras mindig nagy község, Fogaras mindig csak F o g a r a s marad.

Tűzrendészetünk.

A nap hősugaraival már-már elperzseli földünket. S óvárogra nézzük az eget és csüggedve látjuk, hogy kilátásunk sincs esőre. A mezőkön felperzsel szarazfű sokhelyütt magától kigyulad és a fővárosi hírlapíróknak megvan az a szomorú kényelmök, hogy egy cikket kihagyhatuak a lapból, új rovat nyílt meg: a tüzesetek hosszú, borzalmas rovata.

Az ember lelke megdöbben, a naponkénti tüzeket olvasva, melyek az ország minden részében, kis falukban vagy nagyvárosokban egyforma kárt okozva pusztítanak. Ma egy pusztán óriási buzarakás ég el, megsemmisítve sok szegény ember egész évi kenyerét, holnap egy dohányraktárban vesz oda több millió értékű dohány és ez így megy napról napra.

Önkénytelenül fordul szemünk tűzoltóságunkra, vajjon egy esetleges csapás idején segítséget remélhetnénk-e tőlük. A felelet. fájdalom, tagadó. Szakképzettség, fegyelem és gyakorlat hiányában, ugyszólván csak névleg élnek ők és a jól sikerült álarcos bálokön kívül egyéb eredményt nem látunk.

No hát ez nem jól van ám így! Segíteni kell, még pedig mielőbb, mert a sors kezében vagyunk mindnyájan és nemszabad elbizakodnunk. Tetszett az Úrnak megőrizni minket eddig a borzasztó vészről. De vajjon nem vagyunk-e minden percben kitéve a máskülönbben oly áldásos elem rombolásának? Ugyebár igen. Nos tehát úgy kell intézkednünk, hogy megálljuk helyünket minden esetben.

Elsősorban a kéményseprők havonkénti kémény tisztogatásának behozatalát tartjuk szükségesnek. Minden rendes helyen havonként egyszer sorba járja a kéményseprő a házakat és fizet a tulajdonos ezért évi 2 koronát egy kéménytől. Másodsorban és főképpen a tűzveszélyes kémények lebontását kell kimondani. Hallatlan az, amit a városliget-utcában és egyéb helyen is lát az ember.

Száraz szalmatetőn egy lyuk, ráborítva egy száraz vesszőkosár, ott tódul ki a füst. Ha egy ilyen tető kigyulad, az egész sor faháznak vége, ilyet még sehol sem látott senki. Harmadszor az udvarokon viznek kell állni, más helyeken a legkezdetlegesebb ház udvarán is ott látjuk a nagy kád vizet, nálunk ezt sem gyakorolják.

A tűzoltóságra nézve célravezetőnek találnánk egy gyakorlott, fővárosi tűzoltót idehozni, aki legalább két hónapos tanításban részesítené a mieinket. Ezenkívül a kötelező tűzoltóság behozatala elkerülhetetlenül szükséges, továbbá a gyakorlatokon meg nem jelenők birtoságolása.

Ezeket látnánk szükségesnek és bizony jó lenne, ha megszívlelnék a jó tanácsot. Így azután nyugodtan aludhatnánk és nem kellene félnünk attól, hogy egy esetleges tűz alkalmával mindenki ott van a tüznél, csak a tűzoltók nincsenek. S ha végre a tűz elalszik, diszes uniformisokban, fehér keztüsen megjelennek és diadalmasan néznek szét a romokon. Haladni kell a korral, az elavult dolgokban nincs hasznunk!

H.

A szaktanfolyamok.

Célszerű-e, van-e gyakorlati értéke a tanfolyamoknak, vagy nincsen? Ezt a kérdést kell tisztáznunk.

A tanfolyamoknak, vágjanak azok akár a cipész, akár más iparszakmába, az a rendeltetése, hogy a tudnivaló iparosokat a szakma alapos és fejlett ismereteire, mondhatni vívmányaira oktassa. Van-e tudni vágyó iparos vagy sem? Mi azt hisszük van. Nem mondjuk, hogy ezerszámra találunk belőlük, de mindenestre akad ha kevés is; iparos, aki nem hajtogatja egyre az ismert magyar lustaságot kifejező szólásmódot: Ej ráérünk arra még. Akik pedig azt vallják, azok komoly törekvésű emberek, megérdemlik, hogy az állam is támogassa őket a szakismeretek elsajátításával, ha másképp nem, hát a vándortanítás, szaktanfolyamok keretében.

Az ország gazdaságát az ipar is jellemzi. Mely nép fog jólétben élni? Az-e, amelyik fejleszti iparát, vagy az, amelyik elhanyagolja azt? A felelet egyszerű: dolgozunk! A magyar nemzet jó sorsot csak akkor fog magának kiküzdeni, ha iparát emeli, iparosait foglalkoztatja és miben sem marad el a külföldtől.

Az ipar csak úgy emelhető, ha a vele foglalkozók is haladnak a szakma művelésében. Az iparos, aki felszabadulása napjái és segédkorában hébe-korba itt-ott elnyesgetett tudnivalókat a mesterségéhez, soha sem emeli számájának fényét, attól ugyan hiába vár eredményt, annak a jövedelméből a közterhek viselésében a hozzájárulás vajmi csekély lesz. Hanem igenis az az iparos, aki a kor szellemét átérve szemével a megújuló és tökéletesedő ipart észreveszi, az

Uj! Fényképészeti cikkek. Uj!

THIERFELD DAVID könyv-, papír- és zeneműkereskedésében legújabb mindennemű fényképészeti szükséges dolgok kaphatók.

Tisztelettel kéri a nagyérdemű közönséget, hogy fényképészeti szükségleteiket nála szerezzék be. Minden jutányos árban számíttatik.

bizony még nem huzza magát rongyos kis fészékben, hanem tesz-vesz, hogy szakmája ujdonságait lássa, mestersége fogyatékoságait kiküszöbölje, önmagát pedig tovább képezze.

Most pedig az államnak kell közbelépni. Oktassa az iparosokat, van rá ut és mód. Ezek egyike a szaktanfolyam. Ha a vándortanító megjelenik itt-ott, mindenütt azokon a helyeken felnyílnak az iparosok szemei, akik látják majd, hogy mennyit nem tudtak s mennyit kell még tanulniok, ha jó iparosok akarnak lenni. Ezek széthordják a fejlettebb izlést lakhelyeiken, ott egy magasabb igényű szakipar fog hódítani, a gyengébb szaktársakat is művelődésére, önfejlesztésre szorítják és ami a legfőbb, amiből az állam a maga hasznát szüri le, ez a magyar közönség pénze. A haza népe akkor itt fog vásárolni; e hon iparosai egyrészt képzettségükkel kiválmaiknak megtudnak felelni, másrészt keresményük révén a közadózásban is résztvehetnek és így kialakul az egészséges ipari élet s az ország egyre gazdagodik, egyre izmosodik majd.

Az ilyen uttörő munkáknál nem kell arról megfeledezni, hogy a fennálló intézményeket fejleszteni kell, a gyakorlati élettel szorosabb kapcsolatba kell hozni ezeket a megvalósítása pedig kiváltképpen a továbbképző tanfolyamok kiépítésében ölt testet.

A brassói kamara legutóbbi jelentésében is elismerte, hogy az ipari tanfolyamok nagyon értékes gyakorlati eredményekkel jártak, sőt a szegedi kamara azon is dolgozik, hogy a segédek továbbképző tanfolyamait is kiépítse. És itt említjük meg, hogy a mesterek, segédek továbbképzése címén 8613 koronát következőkép használta fel a miniszter: ösztöndíjban részesült 1 könyvkötősegéd külföldi szakiskola látogatására, 1 kárpitossegéd, 1 esztorgályossegéd külföldön leendő továbbképzésükre, továbbá 5 asztalossegéd, 1 lakatossegéd, 1 kályhássegéd, 1 műipari rajzoló hazai állami ipari szakiskolák látogatására.

Nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, hogy a tanfolyam szükségességét több oldalról is fejtegetjük, csupán azt hangoztatjuk, hogy nem elég a tanfolyamok rendezésével kísérletezni, mert erre már nincs okunk, ha a gyakorlati értéket tekintjük az eddigi rendszer a gyakorlatban nagyon jó szolgálatot tett, mert mindenütt ahol a vándortanító megjelent még a legszegényebb iparos is részt vehetett a tanuláson.

Ha majd központokban lesznek tanfolyamok, csak a jobbmóduak lesznek a hallgatók, ezeknek módjukban van üzletükből addig kimaradni, míg a tanfolyam tart. Bezeg a szegény iparos hiába vágyódik fejlettebb tudásra, ha neki utazgatnia kell, ha a városban kell élnie, elválasztva családtól, műhelytől, ezt az áldozatot a szegénysorsu kis iparos meg nem hozhatja, még ha szeretnének is tanulni, még ha tanulási ösztöndíjakat adnának is nekik, így sokkal célszerűbb a mostani rendszernél maradni.

B. L.

Polgártársainkhoz!

Ismételen felhívjuk b. figyelmüket azon körülményre, hogy a rendezett tanácsu várossá alakulás iránt beadandó kérvényt Thierfeld Dávid könyvkereskedésében még e héten alá lehet írni

azoknak is, akiket a rendőr elfelejtett volna fölkeresni, tehát minden adófizető polgárnak. Együttal tudatjuk, hogy Fogaras nagyközség 350 egyenes állami adót fizető polgára közül, akik összesen 67.953 kor. 41 fillér egyenes állami adót fizetnek, 138 irta alá első ízben, akiknek összes adójok 29.333 kor. 41 fillért tett ki. Mivel azonban a törvényértelmében az összes egyenes állami adót fizető polgárok felének alá kell írni, illetve annyi aláírót kellett gyűjtenünk, akik a 67.953 kor. 41 fill. adónak felét kitevő összeget fizetik; újabb aláírások gyűjtése céljából ismét köröztettük az ívet. Ez alkalommal újabban 70 aláíró gyűlt, névszerint a következők:

Özv. Grünfeld Sámuelné, Moldován György, özv. Goldner Péterné, Hamar Imre, König Köroly, özv. Kis Józsefné, Sauer Mihály, Dr. Serban Miklós, Münz Katalin, Olmützer Márton, Walther János, Fröhlich János, Scharscher Dániel, özv. Essigmann Gyuláné, Szilágyi Ferenc, Haupt Rudolf, özv. Fröhlich Jánosné, Sebestyén Ede, Lelutz Péter hagyatéka, Fleischer Samu, Zimmermann és Munk, Lauritsch Manó örökösei, Lauritsch Gyula, Balázs Anna, Rosler Mátyás, Müller József, Schmidt Julia, Barza János, Gosch József gyermekei, Bartesch Gyula, Farkas Samu, özv. Götz Károlyné, Gimbesán György, Bácsi József, Theil Frigyes, Jorga Albert, Schul Ábrahám, Toflea Krisztina, Vizea Péter, Lorenc Vencelné, Kiss József, Podgurszky János, Dénes Károly, Bergewölb Mózes, Dorlogea Mózes, Fischer Jakab, Maron József, ifj. Toflea János, Mundreán György, Popp Juon, Takács Elek, Konecsny Richárdné, Tanka Katalin, Gürtlinger János, Schwidecky József, Steiner Mór, Coltner Frigyes, Cintár Vaszilie, Langa Nisztor, Cengea Péter, Simon Gyula, özv. Glanz Károlyné, Schmidt Adolf, Grünfeld Simon, Deutsch Mór, Molnár István, özv. Ötvös Miklósné, Kesztenbaum Mór, id. Papp Mihály, Kőkösi Ferenc, Krobáth Antal, Farkas Mór.

A 70 aláíró összesen 6404 kor. 45 fillér adót fizet, hozzáadva ezt a már begyűlt 29.333 kor. 40 fillérhez, 35.737 korona 85 fillérnyi adófizető aláírás van, holott csak 33.977 koronányi kellett volna és még hozzá az aláírások napról napra gyűlnek. Így tehát diadalmasan. közös akarattal keresztül lesz vive az egész község ohaja, mert már 1737 kor. 25 fillérrel több a begyűlt összeg, mint a mennyi szükséges.

A 350 adófizető közül eddig összesen husz tagadta meg az aláírást névszerint: Walther András, özv. Köntzey Károlyné, Felmerer Györgyné, Dreher Fridrik, Haner János, özv. Keresztényi Antalné, Dr. Szabó György, Dr. Senchea János, Boer György ha-

gyatéka, Királyi vár, Müller Károlyné, Bartel Antalné, Dilscher Károlyné, Rusz Károlyné, ifj. Perdy György, Peia János, Köntzey Gyula örökösei, Vasuti részvénytársaság, Kovoran George, Goldschmidt Mihály. Jövő számunkban folytatjuk. —ö.

H I R E K.

— Halálhíradás. Brassóbol kaptuk a hírt, hogy Cinege István, a brassói róm. kath. főgimnázium volt igazgatója és rendes tanára, a Szent-Ferenc-rend konfrátora, munkás és áldásos életének 53, buzgó tanári működésének 29 évében hosszas betegség után f. hó 5-én este 7 órakor meghalt. A brassói magyar társadalom kedves és agilis tagját vesztette el benne és őszinte szívvel siratja kedves Pista bácsiját mindenki. Holttestét Fogarasba helyezték örök nyugalomra testvérei, a legnagyobb csendben. Áldás emlékére.

— A villamvilágítás ügye — mint értesülünk — a rendes mederbe terelődött. Ugyanis a kiküldött bizottság tagjai Gyulai Sándor, dr. Lesmann Henrik és dr. Kaufmann György a szerződés szövegét, hosszas és megfontolt tanácskozás után a legnagyobb szaktudással és a város érdekeit a legcsekélyebb részben is megvédve, megállapították és a vállalkozó Vértes József e hó 20-án jön városunkba azt átvizsgálni és aláírni.

— Mulatság. Mint mult számunkban jeleztük, a helybeli tanuló ifjuság e hó 9-én táncestélyt rendezett, amely igen kedélyesen, de sajnos néptelenül folyt le. Tekintve a nemes célt, az áll. főgimnázium javát, nem tudjuk eléggé kárhóztatni közönségünk indolenciáját. Az ifjuság kitett magáért és vidám kedvvel mulattak hajnalig. A kiadás meglehetősen sok volt és így, alig 3 korona néhány fillér jutott a jótékony célra.

— Mozgó fényképek. Nagyszerű látványosság a „Lauritsch“ szállóban. Pompás, művészies kivitellü képekben gyönyörködhetik a közönség. Ajánljuk mindenki figyelmébe, mert ez nem az ezelőtt ittjáró haszontalanság, hanem igazi művelzetet nyújtó látványosság. Még pár napig látható városunkban. Az előadások eddig is nagy közönséget vonzottak és reméljük, hogy az érdemes mutatványok láttára az eddigi bizalmatlanság is meg fog szünni és közönségünk a társulat érdeméhez mért tömeges partolásban részesíti őket.

— Óriási tűz Fogarason. Közönségünk bámulva olvassa e hir címét. Hála Istennek nem tudunk tűzvészről, honnét veszi hát a szerkesztő ezt az álhirt. Látszik, hogy az ugorkaszexon beállt, a fumei cápa helyett kacsákat ereget széjjel a Fogaras és Vidéke. Hát pedig ez nem ugy van, mert a mi hírünk valóságos igaz. Legutóbbi lapszámunk Lyman rovata idézte elő azt a nagy tüzet. A harag tüze gyuladt meg a sok bájos leány szívében, amikor olvasták, hogy a három legszebb lány férjhez ment. Ezennel ünnepélyesen kijelentjük, hogy a hymen rovat vezetője saját nézetének adott ott kifejezést és az a kicsiny leg szócska bizony elkerülte a szerkesztőség figyelmét, ami természetes is, mivelhogy mi nem vagyunk szép leányok, hanem ezzel merőben ellenkezőleg csunya férfiak. A három vőlegény bizonyára helyesli a leg szócskát, mivelhogy mindenkinek a magáé a legszebb, de mi — mert hiszen

minden leány titokban magát tartja legszebbnek — oda módosítjuk riporterünk elragadtatását, hogy „a sok szép leány közül három szép leány férjhez ment.” Tesszük pedig ezt azért, mert szerkesztőnk nem mer az utcára menni, menten összerogyna a sok gyilkos tekintettől, ami a kék és fekete, baragos, szép szemekből feléje lövel. Tehát legyen szent a béke, ismételten kijelentjük, hogy Fogarason minden leány legszebb.

— **Tiltott könyvek.** f. hó 9-én Trepchesz rendőrőrnök éppen a postaérkezéskor ment be Thierfeld könyvkereskedésébe, s feltűnt neki az érkező küldemények között egy zárt borítéku kis csomag. Figyelmesebben szemügyre véve látja, hogy 4 drb. „Istorian Stefan cell máre” című belügyminiszterileg tiltott könyv van benne. Azonnal elkobozta és a brassói kir. ügyészségnek beküldötte.

— **Csodák osodája Fogarason.** Örömben usznak a mi szemeink, mert látjuk, hogy végre valahára, temérdek felszólalásaink után, öntözik az utcákat. Ha a hibát fölemlítjük s a sötétséget, árnyat korholjuk, úgy illő kötelességünk, hogy a fényről is, Fogaras haladásáról is megemlékezzünk. Gratulálunk tehát a locsoláshoz s hozzá állandó kitartást kívánunk.

— **Szellemes osordapásztor.** Kora reggel 4 órakor túlköl a kis pástorfiu utcáin. Egy ur, megsokalva a hajnali zenét, kiszól az ablakon: „Nincs erre marha, ne túlkölj itt”. A gyerek rá sem hallgatva fujja tovább — Elhallgass, mert elvezem a trombitát — fakad ki az ur. Most ne vegye el, hanem majd a télen odaadom, fujhatja, felel szellemesen a gyerek.

Cirkusz, vagy egyéb látványosság alkalmával seregestől állanak a katonák a sátor körül. Természetesen akad kóborló cselédleány is és olyan szeméremértő magaviseletnek lehetnek szemtanúi az esti sétálók, hogy az igazán botránkoztató. Kérjük az illető katonai parancsnokság szíves intézkedését e tárgyban.

— **A szebeni villamos közuti vasut.** Mult szerdán adták át a közforgalomnak Nagyszebenben a villamos hajtóerőre épített tramvajt, amely a vasúti állomástól kiindulólag a város több utcáján közlekedik. A szebeni közönség nagy örömmel fogadta az új közlekedési járművet, mely egész nap tömve volt a sok kíváncsi utazótól. Az első nap 3000 személy utazott rajta.

— **Szanatorium Predealon.** A román állam a községi iskolákba járó tanulók számára, valamint a macedonai theologusok részére sanatoriumot állított fel. A hatalmas épület teljesen a mai kor igényeinek megfelelően van berendezve. Az intézetben — a szünidő tartama alatt — állandóan 120 tanuló tartózkodik, akik egy hónapig élvezik a jótéteményt. Egy hónap múlva azután mások váltják fel őket. Ilyen intézetet még folyó évben Moldovában is állítanak fel. Az elemi iskolai tanulók részére is van ilyen intézet Sinaian alul Prahovában. Ebben a predealai sanatoriumban tartózkodik az a 60 romániai tanuló is, aki a napokban — mint annak idején megirtuk — egy tanár felügyelete alatt átrándult gyalog Brassóba az itteni látóvalók megtekintése céljából.

— **Hamis ötkoronás.** Egyik hetijacon, éarkányi Sós Lászlóné többfelét vásárolt, s midőn fizetni akart, egy hamis ötkoronást vett elő. Az éppen arrajáró rendőrőrnök ezt észrevette és a hamis pénzt azonnal lefoglalta.

A vizsgálat folyamatban van, a hamis 5 koronás pedig a marosvásárhelyi kir. törvényszéknél hüsel.

— **Kivándorlásra csábító postal küldemények kezelése.** A m. kir. keresk. miniszter a m. kir. posta- és távirida rendeletek tárában szigorúan utasítja a posta- és távirida hivatalokat arra, hogy a Németországból jövő kivándorlásra csábító hirdetményeket, illetőleg ilyen tartalmu gyanuban álló leveleket tiltott sajtótermékek módjára kezeljék, ha pedig zárt levélben sejtenek ilyen hirdetményeket, úgy azok módjára az illetékes hatóságokat értesíteni el ne mulasszák.

— **Könnyítések a határszéli forgalom körül.** A belügyminiszter a Romániával és Szerbiával határos vármegyék alispánjaihoz rendeletet intézett, melynek értelmében a csupán néhány nap előtt kiadott utlevélszabályzat lényeges módosításon megy át. E rendelet szerint a díjmentes nyolc napos határszéli utlevelek napszámok, munkások számára jövőben nem csupán a belügyminisztertől megbízott hatóságok, hanem a kerületek főszolgabirái és a városok előljárósága is kiállíthatja, az e célra felhatalmazott hatóságok a következők: a predeal és csikszeredai szolgabirodság, az orsova melletti rendőrbiztos, az alsótörösvári, gyertyótyógyeai, vulkáni, ósánci, sómezői belépő állomások főnökei, végre a bodzai, krasznai, gyergyóbékási, Zabola-mikestelepi vámhivatalok.

Ipar és kereskedelem.

A magyar gyáriparosok az osztrák iparosokkal szemben.

A nagyfoku agitáció, melyet az osztrák iparosok szervezett képviselő testületei az ellen indítottak, hogy Magyarország a közös hadsereg, valamint a közös tengerészet rendes szükségleteiből s a küszöbön álló katonai beruházásokból a kvótászerű részt megkapja: kiragadta érdekelt köreinket a náluk eddig megszokott passzivitásból. Az osztrák iparosok jónak látták ebbe az agitációba, melynek érdekében július 5-én Bécsben nagygyűlést is tartottak, belevonni az osztrák kormányt és az osztrák kereskedelmi minisztert is, akiktől azt követelik, hogy döntsék meg a közös hadügyminiszter és a magyar kormány között létrejött azon megállapodásokat, melyeket Gróf Tisza István a magyar delegáció hadügyi albizottságának 1904. május hó 19-én tartott ülésében részletesen ismertetett. Ezzel az osztrák mozgalommal szemben magyar iparosok szükségesnek látják, hogy idejében állást foglaljanak.

Evégből a Magyar Gyáriparosok Országos szövetségének igazgatósága elhatározta, hogy ezen ügynek kellő megvilágítására a kormányhoz újabb felterjesztést intéz és később szükség esetére a képviselőházhoz fordul, hogy a magyar iparnak azt a részleteit biztosítsa, mely nemcsak a törvény értelmében megilleti, de amelyet eddig — a míg a magyar követelések csak a theoriatérén maradtak — még osztrák részről sem merték kifogásolni. A magyar gyáriparosoknak e tárgyban a kormányhoz intézett terjedelmes emlékirata újból összegezi mindazokat az adatokat és javaslatokat, melyeket a szövetség a nyilvánosságra hozott korábbi emlékirataiban és azon sérelmeket illetőleg kifejtett, melyeket Magyarország ezen a téren folyton szenvedett. Az osztrák iparosoknak mostani agitációját a Magyar Gyáripa-

rosok Országos Szövetsége annál felháborítóbbnak mondja, mivel a közös hadügyminiszter hivatalos kimutatásából kiderül, hogy 1868-tól fogva egészen az utolsó delegációig, tehát több mint harmincöt év alatt Magyarország egyetlen esztendőben sem kapta meg az öt megillető kvótászerű részét a megrendeléseknek. Még 1904-ben is a delegáció elé terjesztett kimutatások szerint Magyarország a közös hadseregnél 31—31 százalékot kapott csupán, a tengerészetnél pedig alig valamivel többet mint 17 százalékot. Ezen számnak az emlékiratban foglalt részletezése pedig még ennél is sokkal kedvezőtlenebb képet tüntet fel. Főképen az a mellőzés hívja ki a kritikát, melyet Magyarország a tengerészet részéről tapasztal, mert dacára annak, hogy a tengerészet szükségleteinek tetemes részét külföldön szerni be, Ausztria mégis az egész szükséglet után számítva, mindig legalább is az öt kvótászerűen megillető részt kapta meg, minélfogva a külföldi beszerzések voltaképen csak a magyarrésznek rovasára mentek. Óriási összegek erejéig károsult meg Magyarország az évtizedek során a közös szállításoknál olyannyira, hogy teljes jogcime volna arra, hogy ezért megfelelő kárpótlást követeljen. Annál inkább van tehát joga követelni, hogy ezen rendszeres megkárosítása legalább ezután szűnjék meg és hogy a kvótászerű felosztás elve lojálisan alkalmaztassék.

Egyik további követelése a magyar gyáriparosoknak, mely ellen az osztrákok most oly élesen kikelnek, az volt, hogy a katonai kincstárnak kizárólag Ausztriában fekvő gyáraiban készült cikkek után legalább a kifizetett munkabérek az osztrák kvótába számítassanak be. Ennek a követelésnek jogosultságát maga a közös hadügyminiszter is elismerte, de az osztrák iparosok épen ezellen támadnak leghevesebben, mivel eszerintők az osztrák iparosoknak megrövidítése. Ebben a felfogásban — mondja a Magyar Gyáriparosok Szövetségének emlékirata — világosan domborodik ki a különbség, mely a magyar és az osztrák ipar fölszólalásait jellemzik. Míg a magyar ipar a két államnak kvótászerű részesítését követeli; addig az osztrák iparosok nem az osztrák államnak, hanem az osztrák iparosoknak részét követelik. Az osztrák iparosok mégcsak tekintetbe sem akarják venni, hogy a katonai kincstár Ausztriában fekvő gyárainak egész személyzete, tisztviselői és összes munkásai osztrák állampolgárok, akik Ausztriában laknak, ott adóznak és fogyasztanak, úgy, hogy kizárólag az osztrák közgazdaság számos egyéb előnyt is élvez ezen gyárak után, mely előnyök az osztrák kvótába be sem számíthatók. Csakis az osztrák állami és magánvasutak jutnak a katonai kincstár gyáraiba és gyáraiból irányuló összes szállításokhoz, az a forgalom pedig, melyet a gyárak az illető helyeken előidéznek, az osztrák kvótába be sem számítható, habár ez nagyon is számot tesz. Mindamellét az osztrák iparosok úgy hirdetik, hogy ezek rájuk nézve indifferens dolgok. Annál nyomatékosabban hangsúlyozzák tehát a magyar iparosok, hogy a legkevesebb amit követelni kell az, hogy a katonai kincstári gyárakban kifizetésre kerülő munkabérek az osztrák állam részesítésébe beszámíttassanak, mivelhogy ez a részesítés csak Ausztriát mint a közös kiadásokhoz kvótászerűen hozzájáruló államot illeti meg.

Ezzel kapcsolatosan a Magyar Gyár-

iparosok Országos Szövetsége újra hangoztatja azt a régi sérelmet a magyariparnak, hogy némely esetekben a katonai és tengerészeti kiírások olyképen történnék, hogy a magyar iparnak a versenytárgyalásokon való részvétele vagy megnehezítették vagy lényegben lehetetlenné vélik. Mindezeknél fogva a Szövetség arra kéri a magyar kormányt, gondoskodjék róla, hogy a bekövetkezendő nagy katonai beruházások körül hasonló eljárás ne ismétlődjék.

Behatóan foglalkozik az emlékirat, továbbá az ugynevezett kompenzációknak ügyével. Az osztrák részről hangoztatott azon vádlat, hogy Magyarország közös költségen magyar iparfejlesztést akar csinálni, annál képtelenebbnek mondja, minthogy Magyarország még legjobb esetben is csak az általa fizetett kvóta erejéig részesíthető a szállításokban. Ennélfogva, ha a közös kormány a legpontosabban hajtaná végre a törvény rendelkezéseit, akkor sem kaphatna Magyarország egy fillérrel sem több megrendelést, mint amit maga előzetesen megfizetett. A mennyiben tehát az iparfejlesztés ily kapcsolatban szóba jöhet, Magyarország csakis a saját hozzájárulásával támogathatja az iparfejlesztést. Az ellen azonban határozottan tiltakozik a magyar ipar, hogy amennyiben valamely cikkben a magyar ipar esetleg a szállításokban, nem vehetne részt, az illető cikknek teljes száz-százaléka minden ellen-

szolgáltatás nélkül az osztrák iparnak ítéltesék oda. Ezt a törekvést már azért is véglegesen meg kell dönteni, mivel mint az emlékirat a delegációk elé terjesztett irományokból kimutatja, több oly esetben, mikor Magyarország részt vehet és részt vesz a szállításokban, részeltetése még a felét sem éri el a kvótának, különben pedig a készíztetések ellenében történő vásárlásoknak, az ugynevezett „Handkauf“-nak legnagyobb része Ausztriára jut, ami nem annyira a magyar iparnak, mint a magyar kereskedelemnek sérelme. Egyébként is konstatálja a Magyar Gyáripasok Országos Szövetsége, hogy a hadseregtől és a haditengerésztől egészen eltekintve a többi közös miniszteriumok és hatóságok egyáltalában nincsenek tekintettel a magyar iparra, hanem összes szükségleteiknek teljes száz-százalékát Ausztriában fedezik, nem esik tehát az osztrák iparon semmiféle sérelem, csakis arról van szó, hogy a Magyarország által évtizedeken át szenvedett sérelmeknek egyrésze jövőre nézve orvosoltassék.

A legújabb osztrák kirohanásnak igazi oka tehát csakis az lehet, hogy az osztrákok a küszöbön lévő rendkívüli katonai beruházásokból nemcsak az őket megillető részt okarják, hanem még a magyar részből is minél többet elhódítani akarnak. Ezen nyilvánvaló törekvéssel szemben a magyar iparosok felsorolják azokat a feltételeket, me-

lyeket a munkák kiírása és lojális odaitélése tekintetében követendőknak tartanak. A Szövetség végül kijelenti, hogy kívánságai jóval tulmennek ugyan azokon a pontokon, amelyeket gróf Tisza István miniszterelnök a magyar delegáció hadügyi albizottságában formulázott, mindamellett a magyar kormány elnök nyilatkozataiban megnyugszik, de felszólítja a kormányt, hogy az ezen nyilatkozatokban ismertett pontozatoktól semmiféle eltérést ne engedjen, minthogy ezen pontozatok a minimumát teszik annak, ami a magyar államkincstár és magyar termelés érdekében okvetlenül megvalósítandó, már azért is, mert ezeknek megvalósítása nélkül a nagy katonai beruházásoknak Magyarország részéről való megadása erkölcsi és politikai lehetetlenség volna.

-y.

Szerkesztői üzenetek.

Horváth István. „D a l o k“ című versei jövő számunkban, csekély igazítással jönnek.

Máthéné Szántó Viktória. A szép verseket köszönjük. Egyik — a sikerültebb — mai számunkban jön. Uglátjuk lesz abban a tollban jó tárcának való is, prózára nagyobb szükségünk lenne! Elvárjuk!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
T H I E R F E L D D Á V I D.

Egyéves önkéntességre előkészítő iskola Zsolnan. A polgári iskola igazgatóságának felügyelete alatt.

Középiskolai tanárok!

Fényes taneredmény!

Tanfolyam kezdete folyó évi szeptember hó 20-án.

Felvilágosítást ad 2-3 634 a tanfolyam igazgatósága.

Tiszteletteljesen értesitem Fogaras és vidéke uri közönségét, hogy Fogarason a Lauritsch-féle házban (Vártér) végleg letelepedtem és az összes fogászati különlegességeket u. m. egyes fogakat, csappal rögzítve, továbbá arany szalagra, fogorokat szájpaddalás nélkül ugynevezett hidmunka, félfogakra és gyökerekre arany koronát készítek, mely műveimért évtizedekig teljes felelősséget vállalok, fogkövet és fogzománcroszdát saját módszerint eltávolítok, régi nemhasználatban lévő fogsorokat jutányosan átalakítok.

Az összes fent elősoroltak legrövidebb idő alatt, szolidan és legjutányosabban készíttetnek el.

Maradtam illő tisztelettel:

Gizelt M.

fogtechnikus.

633 1-4

Szám: 5568/904. tlkvi.

ÁRVERESI HIRDET. KIVONAT.

A fogarasi kir. jbiróság, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pop György végrehajtonak Dan George Simonné szül. Popa Sára végrehajtást szenvedő elleni 1000 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévő Dezsán határán fekvő dezsáni 150. számú tljkvben Popa György alui Vazul kinek neje Sofletea Rafira, Popa György nőtlen nagykoru, Siarica Dan George szül. Popa kinek férje Simon Dán George, kisk. Popa Viktoria lui Juon Viktor és Mária, továbbá özv. Popa Juon Verona, Maria Juon Toma nevén álló A †

	hrs.	egész	ing.	108 kor.
31/1				41
349	"	"	"	40
441	"	"	"	3
517	"	"	"	13
578	"	"	"	30
591	"	"	"	7
624	"	"	"	12
635	"	"	"	8
1160	"	"	"	17
1182	"	"	"	29
1355	"	"	"	15
1507	"	"	"	52
1615	"	"	"	43
1676	"	"	"	40
1827	"	"	"	4
1827	"	"	"	28
1895	"	"	"	70
1997	"	"	"	6
2079	"	"	"	29
2127	"	"	"	9
2278	"	"	"	119
2367	"	"	"	

II., a dezsáni 415. számú tljkvben Popa George lui Vasile Popa George nőtlen nagykoru, Siarica Dán George szül. Popa Niculae kinek neje Mokodean Anna, özv. Popa Juon Verona és Maria Juon Toma nevén álló A † 631 hrsz. egész ingatlanra 14 kor., 926 hrsz. egész ingatlanra 22 kor., 1249 hrsz. egész ingatlanra 93 kor., 2334 hrsz. egész ingatl.

114 kor. összesen 936 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, de a c. / 2. alatt Popa Juon alui Vasile és neje szül. Toatesic Maria javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartása mellett elrendelte é. hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi szeptember 13 ik napján d. e. 9 órakor Dezsán községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1904. évi június 30.

A kir. járásbíró, mint tlkönyvi hatóság
Bedő Ferenc,
kir. albiró.

Szám 484-904 vh.

Arverési hirdetmény.

Alólított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbírósnak 1902. évi V. II. 80/1. számú végzése következtében Dr. Motok Miklós ügyvéd által képviselt „Furnica“ fogarasi takarékpénztár javára szkórei Stoica George s társai ellen 1212 korona s jár. erejéig 1902. évi április hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3490 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szarvasmarhák, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbírósnak 1904. évi V. 453/1. számú végzése folytán 520 kor. hátr. követelés, bíróság már megállapított költségek erejéig, Szkóré községházánál leendő megtartására 1904. évi augusztus hó 24-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alól is el fognak adatni.

Fogarason, 1904. évi július 28.

Gyárfás Ferenc,
kir. jb. végrehajtó.

631

Kiadó lakás

az Olt utca 12. sz. alatt, 2 szoba, konyha, padlás és kamarával.

Bővebb felvilágosítást, Krausz Samu urnál. Helyben.

630

1-3

Laboratórium és tanműhelyekkel kapcsolatban lévő Elektrotechnikai szakiskola Pozsonyban.

F. évi szeptember hó 5-én megnyílik az első évfolyam; azon tanulók számára, akik két évfolyamon belül elméletileg és gyakorlatilag

Elektrotechnikusok (Üzemi tisztviselőknek)

képeztetni akarnak.

Főlvétel kora: 15—30. év. Előképzés: egynehány közép vagy polgári iskola, kereskedelmi avagy ipariskola.

Az elektromos erőknél folyton növekedő értékesítése, hajtó és világítási célokra és kémiai gyárakban a t. c. szülők illetőleg gyámok előtt tanácsossá teszi fiaikat illetőleg gyámoltjaikat, ennek a szép és sok kilátással kecsegtető foglalkozásnak szentelni, a fenn nevezett szakiskolába való belépés által.

Jelentkezések naponta. Kivánatra értesítőt küld és szolgál bővebb felvilágosítással.

4-4

629

Az igazgatóság.

Hirdetések

jutányos árak mellett
felvétetnek e lap kiadó-
hivatalába.

MABILLE SAJTÓ

Ruggyanta (gumi) gyártás meghonosítója

GUMI

árukbani szükséglete fedezésénél el ne mulassza mintákat é h ajánlatot kérni

SCHOTTOLA ERŐ-ÉS GUMI BUDAPESTEN
VI. ANDRÁSSY ÚT 2. SZ.

Kérdezősködésekre készséggel szolgálunk utbaigazítással, tanácsal és költségvetéssel.

Utánnymás tilos

ALA PITTATOTT 1872.

C. BIERSTEDT, K.A. DRESDEN.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

628 17-30

BRASSÓI PORTLAND CEMENT GYÁR

BRASSÓBAN. Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseikben.

A rágesáló-irtó.

„Fuchsol“

A rágesáló-irtó.

„FUCHSOL“

teljesen méregmentes, vegyi készítmények. Azonnal és biztosan megsemmisítenek
minden férget és más kártékony élősdieket.

Hatása biztos. A „FUCHSOL“ méregmentes; emberre, állatra és mezei vadra ártalmatlan.

„Fuchsol“ patkány-irtószer
 egyedüli méregmentes szer a kártékony élősdiek kipusztítására. Dobozonként 2 kor., 1 kor. és 50 fill.

„Fuchsol“ háziagér-labdacs
 dobozonként 1 K., 60 és 30 fillér.

„Fuchsol“ hangya-por
 fölszórás után azonnal öl.

„Fuchsol“ moly-por
 igen kiadó és utóhatással bír. Doboz 1 K., 60 és 30 fill.

„Fuchsol“ csotány- és svábbogár-irtószer
 poralakban fölhintve, föltétlen biztossággal megsemmisíti ezt a férget. Dobozonként 1 K., 60 és 30 fillér.

Törv. védve 16991. sz. a.

Kapható: **THIERFELD LIPÓTNÁL**, Fogarason.

„Fuchsol“ bolhavit

jószagu, viztisza, egyedüli szer bolhák ellen. 1 üveg 50 fillér, fecskendődugasz 20 fillér.

„Fuchsol“ poloskavit

ecsettel használandó, nem hagy foltot, alaposan tisztít és megsemmisíti a petét is. 1 üveg 60 fillér.

Minden állatfaj részére külön szer.

A „FUCHSOL“ készítményeket nem fecskendővel használják, hanem fölszórják, így nem kellemetlenek a légzőszervezetre.

Az osztrák általános bécsi vegyi laboratórium szakvéleménye szerint a „FUCHSOL“ präparátumok emberekre semmilyen káros anyagot nem tartalmaznak.

BÁMULATOS OLCSÓ!

● ● ● **diszművek, könyvek és folyóiratok.** ● ● ●

Kaphatók egész új állapotban: **THIERFELD DÁVID** könyvkereskedésében, Fogarason.

1. **A Klasszikus arany biblia:** I. rész Az ó-Testamentum, II. rész az új-Testamentum; 126 színezett olajfestménnyel, legf. bőr-diszkötésben mindkét kötetnek bolti ára: 300 kor., most csak 120 korona.
2. **A magyar nemzet története.** Szerkesztette: Szilágyi Sándor, I, II köt. bőrkötésben mindkét kötet bolti ára 32 kor., most csak 16 korona.
3. **Brehm Alfred: „állatok világa“.** Eddig már megjelent 5 kötet, egy kötet bőrkötésben bolti ára 18 kor., most csak 12 kor.
4. **Máy-Szekrényi: Winnetonn a vörös gentleman.** I, II, III. kötet diszkötésben 18 kor., most csak 10 korona.
5. **Várossy Gyula: „Szivárvány“.** Humoros elbeszélések vászon diszkötésben 4 kor. helyett csak 1 kor. 20 fillér.
6. **Sienkiewicz-Szekrényi: (Kis lovag).** Történeti regény, diszkötésben I., II. kötet 12 kor helyett csak 6 korona.
7. **Máy-Szekrényi: „Quò Vadis“.** Történeti regény, diszkötésben I., II. kötet 12 kor. helyett csak 6 kor.
8. **„Zur Gute Stunde“** 1901. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 26 füzet 10 kor. 48 fill. helyett csak 5 kor.
9. **„Über Land und Meer“** 1902. évben megjelent összes füzetek 18 kor. 72 fill. helyett csak 6 korona.
10. **„Gartenlaube“** 1903. évben megjelent összes füzetek 9 kor 60 fillér helyett csak 4 kor. 80 fillér.
11. **„Das Buch für alle“** 1903. évben megjelent összes füzetek 10 kor. 8 fillér helyett 4 kor. 80 fillér.
12. **„Fliegende Blätter“.** Humorisztikus lapok 1/2 évi egész kötet 9 kor. helyett 4 kor. 80 fill.
13. **„Meggendorfer hum. Blätter“** 1 egész évi füzetek 15 kor. 60 fill. helyett csak 9 kor. 60 fillér.
14. **Petőfi** összes költeményei vászon diszkötésben csak 1 kor. 20 fillér.
15. **„Für Alle Welt“** 1903. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 28 füzet 13 kor. 44 fill. helyett csak 5 kor.
16. **„Universum“** 1902. évben megjelent összes füzetek, egy egész évfolyam 52 füzet 18 kor. 72 fill. helyett csak 9 kor. 60 fill.

Az ügyvédek részére különösen ajánlom az egész ujonnan megjelent **„Magyar Döntvénytár“**-t szerkeszti Grecsák Károly kir. kuriai bíró az egész mű megjelenik 9 erős vászonkötésben, előfizetési ár az egészre 100 kor., mely összeg részletekben is fizethető. I. kötet megjelent.